

31985L0374

L 210/29

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

7.8.1985

DIRECTIVA CONSILIULUI
din 25 iulie 1985
de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la
răspunderea pentru produsele cu defect

(85/374/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 100,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Adunării ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽³⁾,

întrucât este necesară apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la răspunderea producătorului pentru prejudiciile provocate de caracterul defectuos al produselor sale, deoarece neconcordanțele existente între legislații pot denatura concurența, pot afecta libera circulație a mărfurilor în cadrul pieței comune și pot determina un grad diferit de protecție a consumatorului împotriva prejudiciilor aduse sănătății și bunurilor sale de un produs cu defecte;

întrucât răspunderea fără culpă a producătorului constituie singurul mijloc de soluționare adecvată a problemei, specifică unei epoci caracterizate de progres tehnologic și de o justă alocație a riscurilor inerente producției tehnologice moderne;

întrucât răspunderea fără culpă se aplică numai bunurilor mobile care au fost produse industrial; întrucât, din această cauză, trebuie exclusă răspunderea pentru produsele agricole și vânat, cu excepția cazului în care aceste produse au fost supuse unei prelucrări cu caracter industrial care ar putea fi cauza defectelor produselor; întrucât răspunderea prevăzută de prezenta directivă ar trebui să se aplice și pentru bunurile mobile utilizate în lucrările de construcție de imobile sau încorporate în bunurile imobile;

întrucât protecția consumatorului impune ca toți producătorii implicați în procesul de producție să fie trași la răspundere, în măsura în care produsul finit, o parte componentă a acestuia sau materia primă furnizată de ei a fost defectă; întrucât, din același motiv, răspunderea ar trebui extinsă și în privința importatorilor

de produse în Comunitate, precum și în privința persoanelor care se prezintă ca producători prin marcarea numelui, mărcii sau altui semn distinctiv sau care furnizează un produs al cărui producător nu poate fi identificat;

întrucât, în situații în care mai multe persoane sunt răspunzătoare de provocarea unui prejudiciu, protecția consumatorului prevede ca persoana prejudiciată să poată cere repararea integrală a prejudiciului oricăruia dintre aceștia;

întrucât, pentru a proteja bunăstarea fizică și bunurile consumatorului, caracterul defectuos al unui produs nu ar trebui determinat pe baza necoresponderii produsului pentru utilizare, ci pe baza lipsei de siguranță la care populația se poate aștepta; întrucât siguranța este evaluată excluzând orice utilizare greșită a produsului care în aceste circumstanțe ar fi irațională;

întrucât o repartizare justă a riscurilor între persoana prejudiciată și producător presupune ca acesta din urmă să fie absolvit de răspundere în cazul în care poate dovedi existența unor împrejurări de exonerare;

întrucât protecția consumatorului impune ca răspunderea producătorului să nu fie afectată de acte sau omisiuni ale altor persoane care au contribuit la provocarea prejudiciului; întrucât, cu toate acestea, culpa persoanei prejudiciate poate fi luată în considerare în vederea reducerii sau a eliminării acestei răspunderi;

întrucât protecția consumatorului impune despăgubirea în caz de deces și leziuni corporale, precum și despăgubirea pentru daunele materiale; întrucât, cu toate acestea, această despăgubire trebuie limitată la obiectele de uz privat sau destinate consumului privat și trebuie supusă deducerii unui prag minim în sumă fixă, pentru a evita un număr excesiv de litigii; întrucât prezenta directivă nu aduce atingere despăgubirii prin pretium doloris și a altor daune morale prevăzute de lege care se aplică de la caz la caz;

întrucât un termen de prescriere uniformă a acțiunii în despăgubiri trebuie să fie atât în interesul persoanei prejudiciate, cât și al producătorului;

⁽¹⁾ JO C 241, 14.10.1976, p. 9, și JO C 271, 26.10.1979, p. 3.

⁽²⁾ JO C 127, 21.5.1979, p. 61.

⁽³⁾ JO C 114, 7.5.1979, p. 15.

întrucât, în timp, produsele se uzează, normele de siguranță devin mai riguroase, iar știința și tehnologia progresează; întrucât, de aceea, nu ar fi echitabil ca producătorul să fie răspunzător pentru o perioadă nelimitată de defectele produselor sale; întrucât, așadar, răspunderea sa ar trebui să înceteze după o perioadă de timp rezonabilă, fără a aduce atingere plângerilor deja înaintate;

întrucât, în scopul unei protecții eficiente a consumatorului, nu ar trebui permisă nici o derogare prin clauză contractuală de la răspunderea producătorului față de persoana prejudiciată;

întrucât, în conformitate cu sistemele juridice ale statelor membre, persoana prejudiciată poate avea dreptul la despăgubire pe baza răspunderii contractuale sau pe baza unei răspunderi extracontractuale diferite de cea prevăzută de prezenta directivă; în măsura în care servesc și la atingerea obiectivului de protecție eficiente a consumatorilor, prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere acestor dispoziții; întrucât, în măsura în care o protecție eficiente a consumatorilor în sectorul produselor farmaceutice este deja asigurată într-un stat membru printr-un regim special de răspundere, trebuie să continue acțiunile bazate pe acest regim;

întrucât, în măsura în care răspunderea pentru daunele nucleare este supusă în toate statele membre unor dispoziții speciale adecvate, este posibilă excluderea din domeniul de aplicare a prezentei directive a daunelor de acest tip;

întrucât, având în vedere că excluderea produselor agricole primare și a vânatului din domeniul de aplicare a prezentei directive poate fi percepută în unele state membre, ținând seama de ceea ce se așteaptă de la protecția consumatorului, ca o restricție nejustificată a acestei protecții, ar trebui ca un stat membru să poată extindă răspunderea și pentru aceste produse;

întrucât, din motive similare, posibilitatea oferită unui producător de a fi exonerat de răspundere în cazul în care dovedește că stadiul cunoștințelor științifice și tehnice din momentul punerii în circulație a produsului nu permitea depistarea defectului, poate fi percepută în unele state membre ca o restricție nejustificată a protecției consumatorilor; întrucât, așadar, ar trebui să fie posibil ca un stat membru să își mențină în legislația proprie sau să prevadă într-o nouă legislație inadmisibilitatea unei astfel de circumstanțe exoneratoare; întrucât, în cazul unei noi legislații, recurgerea la această derogare trebuie, cu toate acestea, să fie subordonată unei proceduri comunitare suspensive, pentru a mări, pe cât posibil, într-un mod uniform, gradul de protecție a Comunității;

întrucât, ținând seama de tradițiile juridice ale majorității statelor membre, nu este adecvat să se stabilească un plafon financiar pentru răspunderea producătorului, independent de culpa sa; întrucât, cu toate acestea, în măsura în care există tradiții diferite, se poate admite ca un stat membru să deroge de la principiul răspunderii nelimitate, indicând o limită a răspunderii alea a producătorului pentru prejudiciul cauzat de moartea sau leziunile corporale provocate de produse identice care prezintă același defect, cu condiția ca această limită să fie stabilită la un nivel suficient de ridicat pentru a garanta o protecție adecvată a consumatorilor și funcționarea corectă a pieței comune;

întrucât armonizarea care rezultă din prezenta directivă nu poate fi deplină în prezent, dar deschide drumul spre o armonizare sporită; întrucât, așadar, Consiliul trebuie să primească la intervale regulate rapoarte ale Comisiei privind aplicarea prezentei directive, însoțite, după caz, de propuneri adecvate;

întrucât este deosebit de important să se efectueze o reexaminare a dispozițiilor prezentei directive privind derogările admise pentru statele membre, la expirarea unei perioade suficient de lungi pentru a putea dobândi experiență practică asupra efectelor acestor derogări referitoare la protecția consumatorilor și la funcționarea pieței comune,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Producătorul este răspunzător pentru prejudiciul cauzat de un defect al produsului său.

Articolul 2

În conformitate cu prezenta directivă, „produs” înseamnă orice bun mobil, cu excepția produselor agricole primare și a vânatului, chiar în cazul în care sunt încorporate într-un alt bun mobil sau imobil. „Produse agricole primare” reprezintă produsele solului, de crescătorie de animale și cele pescărești, cu excepția produselor care au fost supuse unei prime prelucrări. Termenul „produs” se referă și la electricitate.

Articolul 3

(1) „Producător” reprezintă fabricantul unui produs finit, producătorul oricărei materii prime sau fabricantul unei părți componente, precum și pe orice persoană care, aplicându-și numele, marca sau alt semn distinctiv pe produs, se prezintă drept producătorul acestuia.

(2) Fără a aduce atingere răspunderii producătorului, orice persoană care importă un produs în Comunitate, în scopul vânzării, locațiunii, leasing-ului sau altei forme de distribuție în cadrul activității sale comerciale, este considerat producător, în înțelesul prezentei directive și este răspunzător ca producător.

(3) Atunci când nu poate fi identificat producătorul produsului, orice furnizor este considerat drept producător, cu excepția cazului în care acesta comunică persoanei prejudiciate, în termen util, identitatea producătorului sau a persoanei care i-a furnizat produsul. Aceleași norme se aplică în cazul unui produs importat, în cazul în care pe acesta nu este indicată identitatea importatorului menționat la alineatul (2), chiar în cazul în care numele producătorului este indicat.

Articolul 4

Partea prejudiciată trebuie să facă proba prejudiciului, defectului și relației cauzale dintre defect și prejudiciu.

Articolul 5

În cazul în care, ca urmare a dispozițiilor prezentei directive, două sau mai multe persoane sunt răspunzătoare pentru același prejudiciu, răspunderea lor este solidară, fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern cu privire la acțiunea în regres.

Articolul 6

(1) Un produs are defecte atunci când nu oferă siguranța la care o persoană se poate aștepta, ținând seama de toate împrejurările, printre care:

- (a) prezentarea produsului;
- (b) utilizarea căreia îi este destinată în mod rațional produsul;
- (c) momentul punerii în circulație a produsului.

(2) Un produs nu poate fi considerat defect pentru simplul motiv că un produs mai bun a fost pus în circulație ulterior.

Articolul 7

Producătorul nu este răspunzător, în conformitate cu prezenta directivă, în cazul în care dovedește că:

- (a) nu a pus produsul în circulație;
- (b) ținând seama de împrejurări, este probabil ca defectul care a provocat prejudiciul să nu fi existat atunci când producătorul a pus în circulație produsul sau că respectivul defect a apărut de îndată după punerea lui în circulație sau
- (c) nu a fabricat produsul nici pentru vânzare sau pentru orice altă formă de distribuție cu scop economic, nici nu l-a fabricat sau distribuit în cadrul activității sale profesionale sau

(d) defectul se datorează conformității produsului cu normele imperative emise de autoritățile publice sau

(e) stadiul cunoștințelor științifice și tehnice în momentul punerii în circulație a produsului nu permitea descoperirea existenței defectului sau

(f) în cazul producătorului unei părți componente, defectul este datorat concepției produsului în care a fost incorporată partea componentă sau instrucțiunilor date de fabricantul produsului.

Articolul 8

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor legislației interne referitoare la acțiunea în regres, răspunderea producătorului nu trebuie redusă atunci când prejudiciul este provocat atât de un defect al produsului, cât și de actele sau omisiunea unei terțe părți.

(2) Răspunderea producătorului poate fi redusă sau suspendată, ținând seama de toate împrejurările, atunci când prejudiciul este provocat atât de un defect al produsului, cât și din vina persoanei prejudiciate sau a oricărei persoane pentru care răspunde persoana prejudiciată.

Articolul 9

În sensul articolului 1, „prejudiciu” reprezintă:

- (a) prejudiciul cauzat prin deces sau leziuni corporale;
- (b) prejudiciul sau distrugerea oricărui bun, altul decât produsul cu defecte, cu un prag minim de 500 ECU, cu condiția ca bunul:
 - (i) să fie în mod normal destinat utilizării sau consumului privat și
 - (ii) să fie utilizat de persoana prejudiciată mai ales pentru uz propriu sau pentru consum privat.

Prezentul articol nu aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind daunele morale.

Articolul 10

(1) Statele membre prevăd în legislația lor ca acțiunea în despăgubiri prevăzută de prezenta directivă să se prescrie după trei ani. Prescripția începe să curgă de la data la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască prejudiciul, defectul sau identitatea producătorului.

(2) Prezenta directivă nu aduce atingere legislației statelor membre care reglementează suspendarea sau întreruperea prescripției.

Articolul 11

Statele membre prevăd în legislația lor că drepturile conferite persoanei prejudiciate în temeiul prezentei directive se sting la expirarea unui termen de zece ani de la data la care producătorul a pus în circulație produsul care a provocat prejudicii, cu excepția cazului în care persoana prejudiciată a inițiat, în această perioadă, o procedură judiciară împotriva producătorului.

Articolul 12

Răspunderea producătorului, care decurge din prezenta directivă, nu poate fi limitată sau exclusă, în ceea ce privește persoana prejudiciată, de o clauză care să îi limiteze răspunderea sau să îl exonereze de răspundere.

Articolul 13

Prezenta directivă nu aduce atingere drepturilor pe care persoana prejudiciată le poate exercita în conformitate cu normele din legislația privind răspunderea contractuală sau extracontractuală sau pe baza unui regim special de răspundere existent la data notificării directivei.

Articolul 14

Prezenta directivă nu se aplică prejudiciilor cauzate de accidente nucleare reglementate de convenții internaționale ratificate de statele membre.

Articolul 15

(1) Fiecare stat membru poate:

- (a) prin derogare de la articolul 2, să prevadă în legislația sa că, în sensul articolului 1 din prezenta directivă, „produs” reprezintă și produsele agricole primare și vânatul;
- (b) prin derogare de la articolul 7 litera (e), să mențină sau, sub rezerva procedurii menționate la alineatul (2) din prezentul articol, să prevadă în legislația sa că producătorul este răspunzător, chiar în cazul în care dovedește că stadiul cunoștințelor științifice și tehnice din momentul în care a pus în circulație produsul nu permitea descoperirea existenței defectului.

(2) Un stat membru care dorește să introducă măsura prevăzută la alineatul (1) litera (b) comunică Comisiei textul măsurii propuse. Comisia informează celelalte state membre despre aceasta.

Statul membru interesat suspendă temporar măsura propusă pentru o perioadă de nouă luni de la informarea Comisiei, cu condiția ca, între timp, Comisia să nu fi prezentat Consiliului o propunere de modificare a prezentei directive cu privire la materialul avut în vedere. Cu toate acestea, în cazul în care în interval de trei luni de la primirea informației menționate, Comisia nu comunică

statului membru interesat intenția de a prezenta o astfel de propunere Consiliului, respectivul stat membru poate adopta de îndată măsura prevăzută.

În cazul în care Comisia prezintă Consiliului propunerea de modificare a respectivei directive în intervalul de nouă luni menționat, statul membru respectiv suspendă temporar măsura prevăzută pentru o perioadă de încă optsprezece luni, cu începere de la data prezentării propunerii.

(3) În termen de zece ani de la data notificării prezentei directive, Comisia înaintează Consiliului un raport privind efectele hotărârilor judecătorești asupra protecției consumatorului și funcționării pieței comune, cu privire la aplicarea articolului 7 litera (e) și a alineatului (1) litera (b) din prezentul articol. Pe baza acestui raport, Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, în temeiul articolului 100 din tratat, decide asupra abrogării articolului 7 litera (e).

Articolul 16

(1) Fiecare stat membru poate stabili că răspunderea totală a producătorului pentru prejudiciile constând în deces sau leziuni corporale, provocate de produse identice care au același defect, se limitează la o sumă care nu poate fi mai mică de 70 milioane ECU.

(2) În termen de zece ani de la data notificării prezentei directive, Comisia înaintează Consiliului un raport privind efectele asupra protecției consumatorilor și funcționării pieței comune ale punerii în aplicare a limitei financiare privind răspunderea statelor membre care au uzat de posibilitatea prevăzută la alineatul (1). Pe baza acestui raport, Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, în temeiul articolului 100 din tratat, decide asupra abrogării alineatului (1).

Articolul 17

Prezenta directivă nu se aplică produselor puse în circulație înainte de data intrării în vigoare a dispozițiilor prevăzute de articolul 19.

Articolul 18

(1) În sensul prezentei directive, ECU este definit de Regulamentul (CEE) nr. 3180/78 ⁽¹⁾, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2626/84 ⁽²⁾. Echivalentul în moneda națională este inițial cel calculat la rata aplicabilă la data adoptării prezentei directive.

(2) Din cinci în cinci ani, Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, examinează și, după caz, revizuieste sumele prevăzute de prezenta directivă, ținând seama de tendințele economice și monetare din Comunitate.

⁽¹⁾ JO L 379, 30.12.1978, p. 1.

⁽²⁾ JO L 247, 16.9.1984, p. 1.

Articolul 19

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive în termen de trei ani de la data notificării acesteia. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta ⁽¹⁾.

(2) Procedura menționată la articolul 15 alineatul (2) se aplică începând cu data notificării prezentei directive.

Articolul 20

Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă ulterior în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 21

Din cinci în cinci ani, Comisia prezintă Consiliului un raport privind aplicarea prezentei directive și, după caz, înaintează propuneri corespunzătoare.

Articolul 22

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 25 iulie 1985.

Pentru Consiliu

Președintele

J. POOS

⁽¹⁾ Prezenta directivă a fost notificată statelor membre la 30 iulie 1985.